

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૧૯] ૧૩ એસ.સી.આર. ૬૫૮

રમેશ નિવૃત્તિ ભાગવત

વિરુદ્ધ

ડો. સુરેન્દ્ર મનોહર પરખે

(સિવિલ અપીલ નં. ૧૩૯૯/૨૦૧૦)

૦૪ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૯

[અરુણ મિશ્રા, વિનીત સરન અને એસ. રવીન્દ્ર ભટ્ટ, ન્યાયમૂર્તિશ્રીઓ]

ઉત્તરાધિકાર અધિનિયમ, ૧૯૨૫: કલમ ૨૬૩ – પ્રોબેટ અથવા લેટર્સ
ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન (વહીવટી પત્ર) ની મંજૂરીનું રદ્દીકરણ અથવા

બાતલબાતલપણું - હકીકતો પર આધારિત, હાઈકોર્ટ દ્વારા ૧૯૯૪માં મૂળ વસીયતનામું કરનારના ઉત્તરાધિકારીના મુખત્યારને આનુષંગિક કાર્યવાહીમાં લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશનની મંજૂરી - મૃતકના પતિના સંબંધીએ ૧૯૯૭માં નોટિસ ઓફ મોશન દાખલ કરી અને બીજા વર્ષે તે પાછી ખેંચી લીધી અને તેના પછીના વર્ષે લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન રદ કરવા માટે અરજી દાખલ કરી - અપીલકર્તાનો કેસ એવો છે કે વહીવટી પત્રની મંજૂરીના પરિણામે જ્યારે મહેસૂલી દફતરે મિલકતોની ફેરફાર નોંધ કરાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો ત્યારે જ તેમને લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશનની મંજૂરી અંગેની જાણ થઈ - મૃતકના વસીયતનામાના સંબંધમાં વહીવટી પત્ર ધારકને મંજૂર કરાયેલ લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન રદ કરવાની અરજીનો નીચેની અદાલતો દ્વારા અસ્વીકાર - હસ્તક્ષેપ - ઠરાવ્યું: કોઈ આવશ્યકતા જણાતી નથી - મર્યાદા અધિનિયમની કલમ ૧૩૭, જે એવી કાર્યવાહીઓને આવરી લે છે કે જેના માટે અધિનિયમમાં મર્યાદાનો કોઈ ચોક્કસ સમયગાળો નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યો નથી, તે ત્રણ વર્ષનો મર્યાદાનો સમયગાળો પ્રદાન કરે છે - કલમ ૧૩૭ લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન અને પ્રોબેટની મંજૂરીની કાર્યવાહીઓને લાગુ પડે છે - હકીકતો પર આધારિત, વર્ષ ૧૯૯૯માં દાખલ કરવામાં આવેલી લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન રદ કરવાની અરજી સમય મર્યાદાથી બહાર (કાલાતીત) હતી, કારણ કે લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશનની મૂળ મંજૂરી ૧૯૯૪માં થઈ હતી જે તમામ સંબંધિતોને નોટિસ સમાન હતી - મર્યાદા અધિનિયમ, ૧૯૬૩ આર્ટિ.

અપીલ ફગાવી દેતાં, અદાલતે

ઠરાવ્યું: ૧.૧ ઉત્તરાધિકાર અધિનિયમ, ૧૯૨૫ પ્રોબેટની મંજૂરી માટે અથવા પ્રોબેટ કે લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન રદ કરવાની અરજી કરવા માટે મર્યાદાનો કોઈ ચોક્કસ સમયગાળો નિર્ધારિત કરતો નથી. મર્યાદા અધિનિયમની અવશિષ્ટ એન્ટ્રી કલમ ૧૩૭, જે એવી કાર્યવાહીઓને આવરી લે છે કે જેના માટે અધિનિયમમાં મર્યાદાનો કોઈ સમયગાળો નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યો નથી, તે ત્રણ વર્ષનો મર્યાદાનો સમયગાળો પ્રદાન કરે છે. [પેરા ૧૨] (૬૬૬-એ-બી)

૧.૨ પ્રસ્તુત કેસમાં, આનુષંગિક કાર્યવાહીમાં ૨૫/૧૧/૧૯૯૪ના રોજ લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા. હાઈકોર્ટે એ હકીકતની નોંધ લીધી હતી કે નોટિસ ઓફ મોશન (નિકાલ થયેલી કાર્યવાહીમાં) ૨૯/૦૩/૧૯૯૭ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી; તે ૦૧/૦૪/૧૯૯૮ના રોજ પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હતી. લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન રદ કરવાની અરજી ૨૯/૦૭/૧૯૯૯ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી. વહીવટી પત્રની મૂળ મંજૂરી ૨૫/૧૧/૧૯૯૪ના રોજ થઈ હોવાને કારણે આ કાર્યવાહી સ્પષ્ટપણે સમય મર્યાદાથી બહાર હતી; તે તમામ સંબંધિતો માટે નોટિસ સમાન હતી.

સ્પષ્ટપણે, લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન રદ કરવાની અરજી સમય મર્યાદાથી બહાર હતી. આમ, આક્ષેપિત સમવર્તી તારણોમાં કોઈ ક્ષતિ નથી. [પેરા ૧૭] (૬૬૯-બી-સી)

રુકમિણીદેવી વિ. નરેન્દ્ર લાલ ગુપ્તા, (૧૯૮૫) ૧ એસસીસી ૧૪૪; કુંવરજીત સિંગ ખાંડપુર વિ. કિરણદીપ કૌર અને અન્ય, (૨૦૦૮) ૮ એસસીસી ૪૬૩: [૨૦૦૮] ૫ એસસીઆર ૧૦૫૭; કેરળ સ્ટેટ ઇલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ, ત્રિવેન્દ્રમ વિ. ટી.પી. કુંહલીઉમ્મા [૧૯૭૭] ૧ એસસીઆર ૯૯૬; સમીર કપૂર અને અન્ય વિ. રાજ્ય (સબ-ડિવિઝનલ મેજિસ્ટ્રેટ સાઉથ, નવી દિલ્હી અને અન્ય મારફતે), (૨૦૧૯) ઓનલાઈન એસસીસી ૬૩૦ (એસસી); લિનેટ ફર્નાન્ડિસ વિ. ગર્ટી મેથિયાસ (૨૦૧૮) ૧ એસસીસી ૨૭૧.

કેસ લો રેફરન્સ

(૧૯૮૫) ૧ એસસીસી ૧૪૪	ઉલ્લેખિત	પેરા ૭
[૨૦૦૮] ૫ એસસીઆર ૧૦૫૭	ઉલ્લેખિત	પેરા ૧૩
[૧૯૭૭] ૧ એસસીઆર ૯૯૬	ઉલ્લેખિત	પેરા ૧૩
(૨૦૧૮) ૧ એસસીસી ૨૭૧	ઉલ્લેખિત	પેરા ૧૬

સિવિલ અપીલ ક્ષેત્રાધિકાર: સિવિલ અપીલ નં. ૧૩૯૯/૨૦૧૦.

અપીલ નં. ૧૧૮૩/૨૦૦૧ માં બોમ્બે હાઈકોર્ટના ૧૩/૦૯/૨૦૦૭ ના રોજ ના ચુકાદા અને આદેશ પરથી.

વિનય નવરે, સીનિયર એડવોકેટ, ગ્વેન કાર્તિકા, સુશ્રી આભા આર. શર્મા, એડવોકેટ્સ અપીલકર્તા વતી.

દેવાંશ ગાંધી, સિદ્ધાર્થ ડાયસ, ઉમરાવ સિંહ રાવત, શ્રીમતી વી. ડી. ખન્ના, એડવોકેટ્સ ઉત્તરદાતાઓ વતી.

અદાલતનો ચુકાદો એસ. રવીન્દ્ર ભટ્ટ, ન્યાયમૂર્તિ દ્વારા આપવામાં આવ્યો:

૧. વિશેષ પરવાનગી અરજી (સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન) દ્વારા કરાયેલી આ અપીલ બોમ્બે હાઈકોર્ટના એ નિર્ણયને પડકારે છે જેણે મૃતક શ્રીમતી એન્ટોનેટ બેન્દ્રે ભાગવત ના વસીયતનામાના સંબંધમાં ઉત્તરદાતા (ત્યારબાદ "વહીવટી

પત્ર ધારક" તરીકે ઓળખાશે) ને મંજૂર કરાયેલ લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન રદ કરવાની અરજીના અસ્વીકારને બહાલ રાખ્યો હતો.

૨. એન્ટોનેટ એ બાલાજી બળવંત ભાગવત ની પત્ની હતા. આ દંપતી અમેરિકાના કેલિફોર્નિયાના કાયમી રહેવાસી હતા અને અમેરિકાના નાગરિકો હતા. બાલાજીનું અવસાન એન્ટોનેટ પહેલાં થયું હતું, અને તેમણે પોતાની તમામ મિલકતો એન્ટોનેટના નામે વસીયત કરી હતી. તેઓ ૨૩/૦૧/૧૯૮૧ના રોજ અલ્હામ્બ્રા, લોસ એન્જલસ કાઉન્ટી, કેલિફોર્નિયા, અમેરિકા ખાતે મૃત્યુ પામ્યા હતા. ૨૪/૦૬/૧૯૭૭ ના પોતાના અંતિમ વસીયતનામામાં, તેમણે પોતાની મિલકતો પોતાના પતિના નામે વસીયત કરી હતી. વસીયતનામામાં એવી શરત હતી કે જો બાલાજીનું અવસાન તેમના પહેલાં થાય, તો મિલકત 'ઇન્ટર વિવોસ ટ્રસ્ટ' (જીવંત વ્યક્તિઓ વચ્ચેના ટ્રસ્ટ) માં નિહિત થશે. આ ટ્રસ્ટ વસીયતનામું કરનાર અને તેમના પતિ દ્વારા ૨૪/૦૬/૧૯૭૭ ના રોજ એક દસ્તાવેજ દ્વારા બનાવવામાં આવ્યું હતું. વહીવટકર્તાએ (એક્ઝિક્યુટર) એન્ટોનેટના વસીયતનામાના પ્રોબેટ માટે લોસ એન્જલસ કાઉન્ટી માટેની સ્ટેટ ઓફ કેલિફોર્નિયાની સુપરિયર કોર્ટમાં અરજી (પ્રોબેટ કેસ નં. ૬૬૨૪૬૩) દાખલ કરી હતી. તેનું પ્રોબેટ ૨૬/૦૨/૧૯૮૧ના રોજ મંજૂર કરવામાં આવ્યું હતું.

૩. ૦૨/૧૧/૧૯૮૨ના રોજ, દિનકર સંભાજી પટોલે એ મૂળ વહીવટકર્તાના

ઉત્તરાધિકારીના મુખત્યાર (કોન્સ્ટિટ્યુટેડ એટર્ની) તરીકે, મહારાષ્ટ્ર રાજ્યમાં મૃતકની મિલકત અને લેણાંના સંબંધમાં, અરજી સાથે વસીયતનામાની પ્રમાણિત નકલ જોડીને લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશનની મંજૂરી માટે બોમ્બે હાઈકોર્ટમાં અરજી (અરજી નં. ૯૧૫/૧૯૮૨) કરી હતી. કાર્યવાહી પડતર હતી તે દરમિયાન પટોલેનું અવસાન થયું, જેને ડો. સુરેન્દ્ર મનોહર પરખે દ્વારા ચાલુ રાખવામાં આવી હતી, જેમને યોગ્ય રીતે રેકૉર્ડ પર લાવવામાં આવ્યા હતા. હાઈકોર્ટ દ્વારા ૨૪/૧૧/૧૯૯૪ ના આદેશથી લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા.

૪. રમેશ નિવૃત્તિ ભાગવત, અપીલકર્તાએ એન્ટોનેટના પતિના સંબંધી હોવાનો દાવો કરીને, અરજી નં. ૯૧૫/૧૯૮૨ (એટલે કે મૂળ વહીવટી કાર્યવાહી) માં એક નોટિસ ઓફ મોશન (નં. ૯૧૨/૧૯૯૭) દાખલ કરી. તે અરજી (નોટિસ ઓફ મોશન) યોગ્ય કાર્યવાહી શરૂ કરવાની સ્વતંત્રતા સાથે પાછી ખેંચી લેવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. રમેશે એવો દાવો કર્યો હતો કે તેમને, તેમના પિતાને અથવા પરિવારના અન્ય કોઈ સભ્યને વહીવટી અરજીની નોટિસ મળી ન હતી. એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે જ્યારે ઉત્તરદાતા વહીવટી પત્ર ધારકે અદાલત દ્વારા જારી કરાયેલા પત્રોના આધારે 'રૂરલ ગોસ્પેલ એન્ડ મેડિકલ મિશન ઓફ ઈન્ડિયા' નું નામ ફેરફાર નોંધ માટે અરજી કરી, ત્યારે જ હાઈકોર્ટની ઓફિસમાં પૂછપરછ કર્યા પછી તેમને આ અંગેની જાણ થઈ. રમેશે દાવો કર્યો

હતો કે ૨૯/૦૩/૧૯૯૭ ના રોજ તેમને જાણવા મળ્યું કે ઉત્તરદાતાએ અન્ય અરજી નં. ૯૧૨/૯૭ દાખલ કરીને બાલાજીના વસીયતનામાના સંબંધમાં લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન મેળવ્યા હતા. આ અરજી ૦૧/૦૪/૧૯૯૮ના રોજ પાછી ખેંચી લેવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ તેમણે ૨૯/૦૭/૧૯૯૯ના રોજ રદ્દીકરણ માટેની અરજી દાખલ કરી.

૫. રમેશે આક્ષેપ કર્યો હતો કે લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન મંજૂર કરતા અદાલતના નિર્દેશનું વહીવટી પત્ર ધારકે પાલન કર્યું ન હતું અને છ મહિનાની અંદર મિલકત અને લેણાંની વિગતવાર ચાદી (ઇન્વેન્ટરી) તૈયાર કરી ન હતી, અને વધુમાં તેમણે એક વર્ષની અંદર મિલકત અને લેણાંનો હિસાબ આપ્યો ન હતો. અન્ય આક્ષેપ એવો હતો કે મહત્વની હકીકતો છુપાવીને અને અદાલતને ગેરમાર્ગે દોરીને લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન મેળવવામાં આવ્યા હતા. અપીલકર્તાએ આક્ષેપ કર્યો હતો કે તેમના કાકા, સ્વર્ગસ્થ બાલાજીએ 'ભાગવત મુક્તિ આશ્રમ' ની સ્થાપના કરી હતી અને મિલકતના સંબંધમાં મહેસૂલી દફતરે આશ્રમનું નામ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું. વસીયતનામું કરનાર અને બાલાજીના વસીયતનામાથી સ્પષ્ટ થતું હતું કે તેમનો હેતુ મિલકતનો ઉપયોગ સદાપ્રત (ચેરીટેબલ) હેતુઓ માટે કરવાનો હતો. અપીલકર્તા રમેશે એવો પણ આક્ષેપ કર્યો હતો કે કેલિફોર્નિયાની સુપરિયર કોર્ટે જોન ગ્રાફ કલોટ્ઝલેને પ્રોબેટ મંજૂર કર્યું હતું, જેનું નામ અગાઉના વહીવટકર્તા (કાર્લ કિનસિંગર) દ્વારા ઉત્તરાધિકારી

તરીકે સૂચવવામાં આવ્યું હતું અને સદર વહીવટકર્તાએ ઉત્તરદાતાને લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન મેળવવા માટે પોતાના મુખત્યાર તરીકે નિયુક્ત કર્યા હતા. તેથી, એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે વહીવટી પત્ર ધારકને વસીયતનામા દ્વારા વહીવટકર્તા તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા ન હતા. એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે કેલિફોર્નિયાની સુપરિયર કોર્ટમાંથી અરજદાર, તેમના પિતા અથવા અન્ય કોઈ સંબંધીને નોટિસ આપ્યા વિના પ્રોબેટ મેળવવામાં આવ્યું હતું. એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે તે કપટ અને મહત્વની હકીકતો છુપાવીને મેળવવામાં આવ્યું હતું અને સદર નિર્ણય ભારતમાં અમલી કાયદાની વિરુદ્ધ અને તેને અવગણીને આપવામાં આવ્યો છે.

૬. વહીવટી પત્ર ધારકે પ્રોબેટ રદ કરવાની અરજીનો અનેક આધારો પર વિરોધ કર્યો હતો, જેમાં એ આધાર પણ સામેલ હતો કે અરજી મર્યાદાના કાયદા દ્વારા બાધિત હતી, કારણ કે આવી અરજીઓ મર્યાદા અધિનિયમ, ૧૯૬૩ની કલમ ૧૩૭ હેઠળ આવરી લેવામાં આવે છે, અને અરજી ત્રણ વર્ષની અંદર રજૂ થવી જોઈતી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે જો નોટિસ ઓફ મોશન પડતર રહેવાનો સમયગાળો બાકાત રાખવામાં આવે તો પણ પ્રોબેટ રદ કરવાની અરજી સમય મર્યાદાથી બહાર હતી. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અપીલકર્તા પાસે મંજૂરી રદ કરવા માટે અરજી કરવાનો કોઈ લોકસ સ્ટેન્ડાય (અધિકારક્ષેત્ર) ન હતો કારણ કે વિના વસીયતનામે મૃત્યુના કિસ્સામાં મૃતકની

મિલકતમાં તેમનો કોઈ હિત ન હતો. એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે અદાલત દ્વારા મંજૂર કરાયેલ લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન એ ભારતીય ઉત્તરાધિકાર અધિનિયમ, ૧૯૬૫ની કલમ ૨૨૮ અને ૨૭૧ હેઠળ આનુષંગિક મંજૂરી હતી અને જ્યાં સુધી મૂળ મંજૂરી અસ્તિત્વમાં હોય ત્યાં સુધી તેને રદ કરી શકાય નહીં. કેલિફોર્નિયાની સુપરિયર કોર્ટે જેણે વસીયતનામાનું પ્રોબેટ આપ્યું હતું, તેણે આવશ્યક પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યું હતું.

૭. બોમ્બે હાઈકોર્ટના વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે રુકમિણીદેવી વિ. નરેન્દ્ર લાલ ગુપ્તા, (૧૯૮૫) ૧ એસસીસી ૧૪૪ પર ભરોસો મૂકીને જણાવ્યું કે જો કોઈ પક્ષ પ્રોબેટની મંજૂરી માટેની કાર્યવાહીનો વિરોધ ન કરે, તો તેને જુદી જુદી કાર્યવાહીમાં પરોક્ષ આક્ષેપ દ્વારા વસીયતનામાની માન્યતા પર સવાલ ઉઠાવવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં. અદાલતે ઠરાવ્યું કે આ મંજૂરી 'ઇન રેમ' (સમગ્ર વિશ્વ વિરુદ્ધ) હોવાથી, તે માત્ર તે વ્યક્તિઓને જ નહીં જેઓ કાર્યવાહીમાં પક્ષકાર છે પરંતુ અન્ય લોકોને પણ બાધ્ય કરે છે જેઓ કાર્યવાહીમાં પક્ષકાર નથી, પછી ભલે તેમને નોટિસ મળી હોય કે ન હોય. સક્ષમ અદાલત દ્વારા મંજૂર કરાયેલ પ્રોબેટ વસીયતનામાની માન્યતા પર નિર્ણાયક પુરાવો છે જ્યાં સુધી તેને કાયદા અનુસાર રદ કરવામાં ન આવે, અને રદ્દીકરણની કાર્યવાહી સિવાય તેને પડકારવા માટે કોઈ પુરાવા સ્વીકારી શકાય નહીં. આમ, કેલિફોર્નિયાની અદાલત દ્વારા મંજૂર કરાયેલ મૂળ પ્રોબેટને યોગ્ય કાર્યવાહી દ્વારા

પડકારવામાં આવ્યું ન હોવાથી અને પ્રોબેટ અમલમાં હોવાથી, આનુષંગિક મંજૂરીને રદ કરવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી, જે માત્ર કેલિફોર્નિયાની અદાલત દ્વારા મંજૂર કરાયેલ વસીયતનામાના મૂળ પ્રોબેટને અમલમાં લાવવા માટે જ હતી. એકલ ન્યાયાધીશે એવું પણ ઠરાવ્યું કે લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન આનુષંગિક કાર્યવાહીમાં ૨૫/૧૧/૧૯૯૪ના રોજ મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા અને તેને રદ કરવાની અરજી ૨૧/૦૭/૧૯૯૯ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી, તેથી કાર્યવાહી સમય મર્યાદાથી બહાર હતી. એકલ ન્યાયાધીશે ઠરાવ્યું કે આવી કાર્યવાહી મર્યાદા અધિનિયમ, ૧૯૬૩ની કલમ ૧૩૭ હેઠળ આવરી લેવામાં આવે છે, જેમાં અરજી કરવાની તક (અધિકાર) મળે તે તારીખથી ૩ વર્ષની અંદર અરજી દાખલ કરવી જરૂરી છે. જો ૨૯/૦૩/૧૯૯૭ થી ૦૧/૦૪/૧૯૯૮ સુધી નોટિસ ઓફ મોશનમાં વિતાવેલો સમયગાળો ધ્યાનમાં ન લેવામાં આવે તો પણ, રદીકરણની અરજી ૨૫/૧૧/૧૯૯૪ થી ત્રણ વર્ષના સમયગાળાની બહાર દાખલ કરવામાં આવી હતી, કારણ કે ત્રણ વર્ષનો સમયગાળો ૨૪/૧૧/૧૯૯૭ ના રોજ પૂરો થઈ ગયો હતો, અને રદીકરણ અરજી ૨૧/૦૭/૧૯૯૯ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી. અદાલતે, નોટિસ ઓફ મોશનના ઉપાયને અનુસરવામાં વિતાવેલા સાત મહિના અને બે દિવસના સમયગાળાને બાકાત રાખ્યા પછી, તેને સમય મર્યાદાથી તદ્દન બહાર ગણાવી હતી. એકલ ન્યાયાધીશે એવું પણ ઠરાવ્યું કે અપીલકર્તા રમેશ મૃતકના વારસદાર ન હતા – જે હકીકત તેમણે પ્રત્યુત્તર એફિડેવિટમાં સ્વીકારી હતી. આ હકીકતોને

ધ્યાનમાં રાખીને, રદ્દીકરણની અરજી ફગાવી દેવામાં આવી હતી. રમેશે ડિવિઝન બેન્ચમાં અપીલ કરી પરંતુ તે અસફળ રહી. ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદાએ અપીલમાં કરાયેલી એકમાત્ર દલીલને ફગાવી દીધી હતી કે કાયદો લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન રદ કરવાની અરજી માટે કોઈ સમય મર્યાદા નક્કી કરતો નથી.

૮. અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે દલીલ કરી હતી કે રમેશને લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશનની મંજૂરી માટે શરૂ કરાયેલી કાર્યવાહીની કોઈ નોટિસ ન હતી અને તેમને તથા તેમના પિતાને (બાલાજીના ભાઈ) આ હકીકતની જાણ ત્યારે જ થઈ જ્યારે મંજૂર કરાયેલા પત્રોના આધારે મહેસૂલી દફતરે મિલકતોની ફેરફાર નોંધ કરાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અરજી દાખલ કરવાની મર્યાદાની ગણતરી મંજૂરીની જાણ થયાની તારીખથી થવી જોઈએ, નહીં કે મંજૂરીની તારીખથી.

૯. બીજી તરફ, ઉત્તરદાતાના વકીલે આ અદાલતને અપીલ ફગાવી દેવા વિનંતી કરી. એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે પ્રશ્નગત ૨૪/૦૬/૧૯૭૭ ના વસીયતનામાના સંબંધમાં લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન અદાલત દ્વારા યોગ્ય નોટિસ અને આહ્વાન (સાઈટેશન) પછી મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા; તેમની મંજૂરી માટેની કાર્યવાહી 'ઇન રેમ' હતી. પરિણામે, જ્યારે તે મંજૂર કરવામાં આવ્યા, ત્યારે લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન સમગ્ર વિશ્વ સામે અમલી બન્યા.

તેથી, કપટનો કોઈ આક્ષેપ ન હોવાની સ્થિતિમાં, તેને રદ કરવા માટેનું કારણ (કોઝ ઓફ એક્શન) તેમની મંજૂરીની તારીખથી ઉદ્ભવ્યું ગણાય, નહીં કે મંજૂરીની જાણ થયાની તારીખથી.

૧૦. સ્પષ્ટ છે તેમ, લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન રદ કરવા માટેની અપીલકર્તાની અરજી સમવર્તી રીતે ફગાવી દેવામાં આવી હતી. એકમાત્ર પ્રશ્ન જે રજૂ કરવામાં આવ્યો છે તે એ છે કે શું કોઈ સમય મર્યાદા નિર્ધારિત છે અને જો ન હોય તો, શું અવશિષ્ટ જોગવાઈ (મર્યાદા અધિનિયમ, ૧૯૬૩ની અનુસૂચિમાં કલમ ૧૩૭ – ત્યારબાદ "અધિનિયમ" તરીકે ઓળખાશે) લાગુ પડે છે અને જેના માટે મર્યાદાનું પ્રારંભિક બિંદુ લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશનની મંજૂરીની કથિત જાણકારીની તારીખ છે.

૧૧. ભારતીય ઉત્તરાધિકાર અધિનિયમ, ૧૯૨૫ ની પ્રોબેટની મંજૂરી, મંજૂર કરાયેલ પ્રોબેટના સંબંધમાં લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશનની માન્યતા અને પ્રોબેટ (અથવા લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન) ના રદ્દીકરણ સંબંધિત સુસંગત જોગવાઈઓ આ પ્રમાણે છે:

"કલમ ૨૨૮ – વિદેશમાં સાબિત થયેલા વસીયતનામાની

પ્રમાણિત નકલ સાથે જોડેલ વહીવટ જ્યારે કોઈ વસીયતનામું રાજ્યની મર્યાદા બહાર, પછી ભલે તે ભારતમાં હોય કે ભારતની મર્યાદા બહાર સ્થિત સક્ષમ ક્ષેત્રાધિકાર ધરાવતી અદાલતમાં સાબિત થયું હોય અને જમા કરવામાં આવ્યું હોય, અને વસીયતનામાની યોગ્ય રીતે પ્રમાણિત નકલ રજૂ કરવામાં આવે, ત્યારે આવી નકલની નકલ જોડીને લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન મંજૂર કરી શકાય છે.

કલમ ૨૬૩ – યોગ્ય કારણસર રદ્દીકરણ અથવા બાતલબાતલપણું પ્રોબેટ અથવા લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશનની મંજૂરી યોગ્ય કારણસર રદ અથવા બાતલ કરી શકાય છે.

સ્પષ્ટીકરણ. – યોગ્ય કારણ અસ્તિત્વમાં છે તેમ ત્યારે ગણાશે જ્યારે –

(એ) મંજૂરી મેળવવા માટેની કાર્યવાહી મૂળભૂત રીતે ક્ષતિપૂર્ણ હતી; અથવા

(બી) મંજૂરી ખોટું સૂચન કરીને અથવા કેસ માટે મહત્વની બાબત અદાલતથી છુપાવીને કપટપૂર્વક મેળવવામાં આવી હતી; અથવા

(સી) મંજૂરીને ન્યાયી ઠેરવવા માટે કાયદાની દ્રષ્ટિએ આવશ્યક

એવી હકીકતના અસત્ય આક્ષેપ દ્વારા મંજૂરી મેળવવામાં આવી હતી, જો કે આવો આક્ષેપ અજ્ઞાનતામાં અથવા અજાણતામાં કરવામાં આવ્યો હોય; અથવા

(ડી) સંજોગોના કારણે આ મંજૂરી નકામી અને બિનઅસરકારક બની ગઈ હોય; અથવા

(ઈ) જે વ્યક્તિને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી તેણે ઇશ્દાપૂર્વક અને વ્યાજબી કારણ વિના આ ભાગના પ્રકરણ ૭ ની જોગવાઈઓ અનુસાર વિગતવાર યાદી (ઇન્વેન્ટરી) અથવા હિસાબ રજૂ કરવાનું ટાળ્યું હોય, અથવા તે પ્રકરણ હેઠળ એવી યાદી અથવા હિસાબ રજૂ કર્યો હોય જે મહત્વની બાબતમાં અસત્ય હોય.

દ્રષ્ટાંતો

(i) જે અદાલત દ્વારા મંજૂરી આપવામાં આવી હતી તેનું કોઈ અધિકારક્ષેત્ર ન હતું.

(ii) જે પક્ષકારોને નોટિસ આપવી જોઈતી હતી તેમને નોટિસ આપ્યા વિના મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

(iii) જે વસીયતનામાનું પ્રોબેટ મેળવવામાં આવ્યું હતું તે બનાવટી હતું અથવા રદ કરવામાં આવ્યું હતું.

(iv) 'એ' એ 'બી' ની વિધવા તરીકે તેની મિલકત માટે લેટર્સ ઓફ

એડમિનિસ્ટ્રેશન મેળવ્યા, પરંતુ પાછળથી જાણવા મળ્યું કે તેણીના લગ્ન તેની સાથે ક્યારેય થયા ન હતા.

(v) 'એ' એ 'બી' ની મિલકતનો વહીવટ એવી રીતે લીધો જાણે કે તે વસીયતનામું કર્યા વિના મૃત્યુ પામ્યો હોય, પરંતુ પાછળથી એક વસીયતનામું મળી આવ્યું છે.

(vi) પ્રોબેટ મંજૂર કરવામાં આવ્યા પછી, પાછળનું વસીયતનામું મળી આવ્યું છે.

(vii) પ્રોબેટ મંજૂર કરવામાં આવ્યા પછી, એક કોડપત્ર (કોડિસિલ) મળી આવ્યું છે જે વસીયતનામા હેઠળ વહીવટકર્તાઓની નિમણૂકને રદ કરે છે અથવા તેમાં ઉમેરો કરે છે.

(viii) જે વ્યક્તિને પ્રોબેટ અથવા લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા તે પાછળથી અસ્વસ્થ મગજનો થયો છે.

૨૭૬. પ્રોબેટ માટેની અરજી-(૧) પ્રોબેટ માટે અથવા વસીયતનામું જોડેલ હોય તેવા લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન માટેની અરજી, સ્પષ્ટપણે અંગ્રેજીમાં અથવા જે અદાલતમાં અરજી કરવામાં આવી રહી છે તેની સામાન્ય કાર્યવાહીની ભાષામાં લખાયેલી અરજી

દ્વારા વસીયતનામા સાથે અથવા કલમ ૨૩૭, ૨૩૮ અને ૨૩૯ માં ઉલ્લેખિત કિસ્સાઓમાં તેની નકલ, મુસદ્દો અથવા તેની વિગતોનું નિવેદન જોડીને કરવામાં આવશે, અને તેમાં જણાવવામાં આવશે—

(એ) વસીયત કરનારના મૃત્યુનો સમય,

(બી) જોકેલું લખાણ તેનું અંતિમ વસીયતનામું અને વસીયત દસ્તાવેજ છે,

(સી) તે યોગ્ય રીતે નિષ્પાદિત કરવામાં આવ્યું હતું,

(ડી) અરજદારના હાથમાં આવે તેવી સંભવિત મિલકતની રકમ, અને

(ઈ) જ્યારે અરજી પ્રોબેટ માટે હોય, ત્યારે અરજદાર વસીયતનામામાં નિયુક્ત કરાયેલ વહીવટકર્તા છે.

(૨) આ વિગતો ઉપરાંત, અરજીમાં વધુમાં જણાવવામાં આવશે—

(એ) જ્યારે અરજી ડિસ્ટ્રિક્ટ જજને કરવાની હોય, ત્યારે મૃતકનું તેમના મૃત્યુ સમયે કોઈ ચોક્કસ રહેઠાણનું સ્થળ હતું અથવા જજની હકુમતની અંદર કોઈ મિલકત આવેલી હતી; અને

(બી) જ્યારે અરજી ડિસ્ટ્રિક્ટ ડેલિગેટને કરવાની હોય, ત્યારે મૃતકનું તેમના મૃત્યુ સમયે આવા ડેલિગેટની હકુમતની અંદર

રહેઠાણનું ચોક્કસ સ્થળ હતું.

(૩) જ્યાં અરજી ડિસ્ટ્રિક્ટ જજને કરવાની હોય અને અરજદારના હાથમાં આવે તેવી સંભવિત મિલકતનો કોઈ ભાગ અન્ય રાજ્યમાં આવેલો હોય, તો અરજીમાં દરેક રાજ્યમાં આવી મિલકતની રકમ અને જે ડિસ્ટ્રિક્ટ જજની હકુમતમાં આવી મિલકત આવેલી છે તે વધુમાં જણાવવામાં આવશે."

૧૨. ભારતીય ઉત્તરાધિકાર અધિનિયમ, ૧૯૨૫ પ્રોબેટની મંજૂરી માટે અથવા પ્રોબેટ કે લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન રદ કરવાની અરજી કરવા માટે મર્યાદાનો કોઈ ચોક્કસ સમયગાળો નિર્ધારિત કરતો નથી. અધિનિયમની અવશિષ્ટ એન્ટ્રી કલમ ૧૩૭, જે એવી કાર્યવાહીઓને આવરી લે છે કે જેના માટે અધિનિયમમાં મર્યાદાનો કોઈ સમયગાળો નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યો નથી, તે ત્રણ વર્ષનો મર્યાદાનો સમયગાળો પ્રદાન કરે છે. કલમ ૧૩૭ આ પ્રમાણે છે:

વિગત	મર્યાદાનો સમયગાળો	સમય જ્યાંથી ગણતરી શરૂ થાય છે
૧૩૭. અન્ય કોઈ અરજી જેના માટે આ વિભાગમાં અન્યત્ર કોઈ મર્યાદાનો સમયગાળો પૂરો પાડવામાં આવ્યો નથી.	ત્રણ વર્ષ	જ્યારે અરજી કરવાનો અધિકાર ઉદ્ભવે છે

૧૩. આ મુદ્દા પર કુંવરજીત સિંગ ખાંડપુર વિ. કિરણદીપ કૌર અને અન્ય, (૨૦૦૮) ૮ એસસીસી ૪૬૩ માં વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો. આ અદાલતે એ દલીલને નકારી કાઢી હતી કે પ્રોબેટ અથવા લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશનની મંજૂરીને લગતી બાબતોમાં અધિનિયમ કોઈ સમય મર્યાદા નક્કી કરતો નથી, તેથી કોઈ સમય મર્યાદા નથી. અદાલતે કેરળ સ્ટેટ ઇલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ, ત્રિવેન્દ્રમ વિ. ટી.પી. કુંહલીઉમ્મા, (૧૯૭૭) ૧ એસસીઆર ૯૯૬ ના નિર્ણયનું પાલન કર્યું, જેણે મર્યાદા અધિનિયમ, ૧૯૦૮ની કલમ ૧૮૧ ની સરખામણીમાં મર્યાદા અધિનિયમ, ૧૯૬૩ની કલમ ૧૩૭ માં શબ્દોની ગોઠવણીમાં થયેલા ફેરફારની નોંધ લીધી હતી, અને ઠરાવ્યું હતું કે કલમ ૧૩૭ હેઠળ કલ્પના કરાયેલી અરજીઓ માત્ર દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતા, ૧૯૦૮ પૂરતી મર્યાદિત નથી. ૧૯૦૮ના જૂના મર્યાદા અધિનિયમમાં, મર્યાદા અધિનિયમ, ૧૯૬૩ની જેમ નિર્દિષ્ટ કિસ્સાઓમાં અરજીઓ અને અન્ય અરજીઓ વચ્ચે કોઈ વિભાજન ન હતું. અદાલતે કેરળ સ્ટેટ ઇલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ (ઉપરોક્ત) માં ઠરાવ્યું હતું કે:

"કલમ ૧૩૭ હેઠળના "અન્ય કોઈ અરજી" શબ્દોને 'ઇજેસ્ટેમ જેનેરિસ' (એ જ પ્રકારના) ના સિદ્ધાંત પર ત્રીજા વિભાગના ભાગ ૧ માં ઉલ્લેખિત અરજીઓ સિવાયની દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતા હેઠળની અરજીઓ કહી શકાય નહીં. કલમ ૧૩૭ હેઠળની અન્ય

કોઈ અરજી એ કોઈ પણ અધિનિયમ હેઠળની અરજી અથવા કોઈ અરજી હોઈ શકે છે. પરંતુ તે અદાલતમાં કરાયેલી અરજી હોવી જોઈએ કારણ કે ૧૯૬૩ના મર્યાદા અધિનિયમની કલમ ૪ અને ૫ અદાલત બંધ હોય ત્યારે નિર્ધારિત સમયગાળો પૂરો થવા અને જો અરજદાર અથવા અપીલકર્તા અદાલતને સંતોષે કે તેની પાસે તે સમયગાળા દરમિયાન અપીલ ન કરવા અથવા અરજી ન કરવા માટે પૂરતું કારણ હતું તો નિર્ધારિત સમયગાળો લંબાવવા વિશે વાત કરે છે.

૨૨. અમે એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચીએ છીએ કે ૧૯૬૩ના મર્યાદા અધિનિયમની કલમ ૧૩૭ કોઈ પણ અધિનિયમ હેઠળ દીવાની અદાલતમાં દાખલ કરાયેલી કોઈ પણ અરજીને લાગુ પડશે. આદરપૂર્વક અમે આ અદાલતની બે ન્યાયાધીશોની બેન્ચ દ્વારા અથાણી મ્યુનિસિપલ કાઉન્સિલ કેસમાં લેવાયેલા વલણથી અસંમત છીએ અને ઠરાવીએ છીએ કે ૧૯૬૩ના મર્યાદા અધિનિયમની કલમ ૧૩૭ માત્ર દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતા દ્વારા અથવા તેના હેઠળ કલ્પના કરાયેલી અરજીઓ પૂરતી મર્યાદિત નથી."

૧૪. કેરળ ઇલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ (ઉપરોક્ત) ના ગુણોત્તર (રેશિયો) ને લાગુ કરતાં, અદાલતે કુંવરજીત સિંગ ખાંડપુર (ઉપરોક્ત) માં અવલોકન કર્યું કે:

"અરજીમાં મહત્વની અભિવ્યક્તિ "અરજી કરવાનો અધિકાર" છે. આ અદાલત દ્વારા જે કહેવામાં આવ્યું છે તે ધ્યાનમાં લેતા, કલમ ૧૩૭ લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશનની મંજૂરી માટેની અરજીને સ્પષ્ટપણે લાગુ પડે છે. હાઈકોર્ટે આવી કાર્યવાહીમાં યોગ્ય રીતે અવલોકન કર્યું છે તેમ, અરજી માત્ર કાર્યવાહીની પ્રકૃતિના કારણે કોઈ ફરજ બજાવવા માટે અદાલત પાસેથી માન્યતા માંગે છે, તે એક સતત ચાલતો અધિકાર છે.

ત્યારબાદ અદાલતે નિષ્કર્ષ કાઢ્યો કે પ્રોબેટ માટે અરજી કરવાનો અધિકાર વસીયત કરનારના મૃત્યુની તારીખથી ઉદ્ભવે છે."

૧૫. તાજેતરમાં, સમીર કપૂર અને અન્ય વિ. રાજ્ય (સબ-ડિવિઝનલ મેજિસ્ટ્રેટ સાઉથ, નવી દિલ્લી અને અન્ય મારફતે), ૨૦૧૮ ઓનલાઈન એસસીસી ૬૩૦ (એસસી) માં, સંદર્ભ થોડો અલગ હતો; પ્રોબેટ વિદેશી અદાલત દ્વારા જારી

કરવામાં આવ્યું હતું. વહીવટકર્તાએ ભારતીય અદાલતમાં કલમ ૨૨૮ હેઠળ (વર્તમાન કેસની જેમ) લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન માંગ્યા હતા. અદાલતે મર્યાદાના વાંધા અંગે વિચારણા કરી, અને સૌપ્રથમ નોંધ્યું કે કુંવરજીત સિંગ ખાંડપુર (ઉપરોક્ત) એ પ્રથમ તબક્કે પ્રોબેટની મંજૂરી માટે કલમ ૧૩૭ ની લાગુ પડવાની ક્ષમતા વિશે ચુકાદો આપ્યો હતો. પ્રોબેટ (અથવા લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન) ની મંજૂરી અને કલમ ૨૨૮ હેઠળ તેની માન્યતા વચ્ચે તફાવત દર્શાવતા, અદાલતે (સમીર કપૂર (ઉપરોક્ત) માં) નીચે મુજબ ઠરાવ્યું:

"એવું કહી શકાય કે કોઈ કાર્યવાહીમાં, અથવા બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, પ્રોબેટ અથવા લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશનની મંજૂરી માટે દાખલ કરાયેલી અરજીમાં, અરજદાર દ્વારા કોઈ અધિકારનો દાવો અથવા માંગણી કરવામાં આવતી નથી. અરજદાર માત્ર ફરજ બજાવવા માટે અદાલતની માન્યતા માંગે છે. સક્ષમ અદાલત દ્વારા જારી કરાયેલ પ્રોબેટ અથવા લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન એ સમગ્ર વિશ્વમાં કાનૂની ચરિત્રનો નિર્ણાયક પુરાવો છે. પ્રોબેટ અથવા લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશનની મંજૂરી માટે દાખલ કરવામાં આવેલી કાર્યવાહી એ કાયદા હેઠળની વ્યક્તિગત કાર્યવાહી (એક્શન ઇન લો) નથી પરંતુ તે સમગ્ર વિશ્વ વિરુદ્ધની કાર્યવાહી (એક્શન ઇન રેમ) છે. આ અદાલત દ્વારા કુંવરજીત સિંગ ખાંડપુર (ઉપરોક્ત) ના

કેસમાં ઠરાવ્યા મુજબ, પ્રોબેટ અથવા લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશનની મંજૂરી માટેની અરજી એ વસીયતનામા દ્વારા નિર્મિત કાનૂની ફરજ બજાવવા માટે અદાલતની પરવાનગી માટે અથવા વસીયતી ટ્રસ્ટી તરીકેની માન્યતા માટે છે અને તે એક સતત અધિકાર છે જે મૃતકના મૃત્યુ પછી ગમે ત્યારે મેળવી શકાય છે, જ્યાં સુધી તેમ કરવાનો અધિકાર જીવંત રહે છે અને ટ્રસ્ટનો હેતુ અસ્તિત્વમાં છે અથવા જો ટ્રસ્ટ બનાવવામાં આવ્યું હોય તો તેનો કોઈ ભાગ અમલમાં લાવવાનો બાકી રહે છે."

૧૬. લિનેટ ફર્નાન્ડિસ વિ. ગર્ટી મેથિયાસ, (૨૦૧૮) ૧ એસસીસી ૨૭૧ ના નિર્ણયમાં પ્રોબેટ અથવા લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન રદ કરવા માટેની અરજી પર લાગુ પડતા મર્યાદાના સમયગાળાના ચોક્કસ મુદ્દા પર વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો. આ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું હતું:

"વ્યક્તિએ ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે સક્ષમ અદાલત દ્વારા પ્રોબેટની મંજૂરી 'જજમેન્ટ ઇન રેમ' (સમગ્ર વિશ્વ વિરુદ્ધનો ચુકાદો) તરીકે કામ કરે છે અને એકવાર વસીયતનામાનું પ્રોબેટ મંજૂર થઈ જાય પછી, આવું પ્રોબેટ માત્ર કાર્યવાહીના પક્ષકારોના સંબંધમાં જ નહીં, પરંતુ સમગ્ર વિશ્વ સામે માન્ય ગણાય છે. જો

પ્રોબેટ મંજૂર કરવામાં આવે, તો તે પ્રોબેટ રદ કરવાની કાર્યવાહીમાં મર્યાદા અધિનિયમની કલમ ૧૩૭ હેઠળ મર્યાદાના હેતુ માટે મંજૂરીની તારીખથી અમલમાં આવે છે. આ બાબતમાં, ઉપર ઉલ્લેખ કર્યા મુજબ, અપીલકર્તા પ્રોબેટની મંજૂરી સમયે સગીર હતા. તેણીએ ૦૯/૦૯/૧૯૬૫ ના રોજ પુખ્ત વય પ્રાપ્ત કરી. તેના લગ્ન ૨૭/૧૦/૧૯૬૫ ના રોજ થયા. અમારા સુવિચારિત અભિપ્રાય મુજબ, કલમ ૧૩૭ હેઠળ નિર્ધારિત ત્રણ વર્ષની મર્યાદા અપીલકર્તાના પુખ્ત વય પ્રાપ્ત કર્યાની તારીખથી એટલે કે ૦૯/૦૯/૧૯૬૫ થી ત્રણ વર્ષ સુધી ચાલે છે. અપીલકર્તાએ વર્ષ ૨૫/૦૧/૧૯૮૬ સુધી કોઈ કાર્યવાહી શરૂ કરવાનું પસંદ કર્યું ન હતું, એટલે કે તેણી પુખ્ત વયની થયા પછી પૂરા ૩૧ વર્ષ બાદ. અપીલકર્તા દ્વારા એ દર્શાવવા માટે કોઈ સ્વીકાર્ય ખુલાસો આપવામાં આવ્યો નથી કે તેણી મર્યાદાના સમયગાળાની અંદર કાયદાની અદાલતમાં કેમ ન ગઈ. પુનરાવર્તનના ભોગે પણ, અમે અવલોકન કરીએ છીએ કે અપીલકર્તા વસીયતનામું કપટ અથવા અયોગ્ય પ્રભાવનું પરિણામ હતું તે સાબિત કરવા માટે કોઈ પુરાવા રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ રહી છે. રદ્દીકરણની અરજી દાખલ કરવાની તારીખ સુધી તે જ વસીયતનામાને પડકારવામાં આવ્યું ન હતું. પ્રોબેટની મંજૂરી રદ કરવા માટે અદાલતનો સંપર્ક કરવામાં ૩૧

વર્ષના આટલા મોટા વિલંબ માટે કોઈ સ્વીકાર્ય ખુલાસો આપવામાં આવ્યો નથી."

૧૭. પ્રસ્તુત કેસમાં, આનુષંગિક કાર્યવાહીમાં ૨૫/૧૧/૧૯૯૪ ના રોજ લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા. હાઈકોર્ટે એ હકીકતની નોંધ લીધી હતી કે નોટિસ ઓફ મોશન (નિકાલ થયેલી કાર્યવાહીમાં) ૨૯/૦૩/૧૯ stone ૭ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી; તે ૦૧/૦૪/૧૯૯૮ ના રોજ પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હતી. લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન રદ કરવાની અરજી ૨૯/૦૭/૧૯૯૯ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી. વહીવટી પત્રની મૂળ મંજૂરી ૨૫/૧૧/૧૯૯૪ ના રોજ થઈ હોવાને કારણે આ કાર્યવાહી સ્પષ્ટપણે સમય મર્યાદાથી બહાર હતી; તે તમામ સંબંધિતો માટે નોટિસ સમાન હતી. સ્પષ્ટપણે, લેટર્સ ઓફ એડમિનિસ્ટ્રેશન રદ કરવાની અરજી સમય મર્યાદાથી બહાર હતી. તદનુસાર એવું ઠરાવવામાં આવે છે કે આક્ષેપિત સમવર્તી તારણોમાં કોઈ ક્ષતિ નથી; અપીલ નિષ્ફળ જાય છે અને ખર્ચ અંગેના કોઈ આદેશ વિના ફગાવી દેવામાં આવે છે.

નિધિ જૈન

અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.